

Art. 12 NRL

Ekosystemy leśne

| Cel podejmowanych działań

- **Ochrona przyrody:** celem jest realne zwiększenie różnorodności biologicznej w lasach i odbudowa zasobów przyrodniczych.
- **Działania oparte na danych:** wykorzystujemy krajowe inwentaryzacje (WISL/BDL), monitoring ptaków GIOŚ i teledetekcję. Współpracujemy w tym zakresie z czołowymi ośrodkami naukowymi.
- **Bezpieczeństwo i odporność:** łączymy cele przyrodnicze z bezpieczeństwem pożarowym i stabilnością lasów w warunkach zmian klimatu.

| Ramy prawne i wymagania

- Art. 12 zobowiązuje nas do **zwiększania różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych** i osiągnięcia **trendów wzrostowych** dla wskaźnika **ptaków leśnych** oraz **co najmniej 6 z 7 wskaźników fakultatywnych**:
 - a) drzewa martwe stojące;
 - b) drzewa martwe leżące;
 - c) udział lasów o strukturze różnowiekowej;
 - d) łączność obszarów leśnych;
 - e) zasoby węgla organicznego;
 - f) odsetek lasów, w których dominują rodzime gatunki drzew;
 - g) różnorodność gatunków drzew.

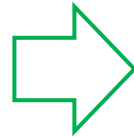
| Ramy prawne i wymagania

- **Wskaźniki** mierzone od 18.08.2024 r. do 31.12.2030 r., a następnie co 6 lat aż do „poziomów zadowalających”.
- **Wartość bazowa wskaźników** = pierwsza wartość po wejściu w życie NRL (18.08.2024), gdy brak – najnowsza dostępna.
- **Wskazanie powierzchni** objętych środkami oraz ich prezentacja na mapach (NUTS 3 / siatka 10×10 km) (2030 – km² z mapą siatka 10×10 km/NUTS-3; 2050 – km²).
- **Określenie kosztów** wdrożenia środków odbudowy (2024–2032, 2032–2050) - monitoringu/sprawozdawczości i badań.

| Organizacja i przebieg dotychczasowych prac

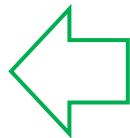
Powołanie podgrupy ds. ekosystemów leśnych, której pracami kieruje Departament Leśnictwa i Łowiectwa MKiŚ

Opracowanie harmonogramu, dystrybucja ról i zadań (MKiŚ, LP, BULiGL, GDOŚ, GIOŚ, IOŚ-PIB, KOBIZE)

Analiza wykonalności wskaźników: dostępność danych, możliwości określenia wartości bazowych/docelowych, luki danych, możliwości monitoringu, identyfikacja ryzyk, zapotrzebowanie na ekspertyzy.

Identyfikacja źródeł danych: WISL, BDL, zobrażenia satelitarne, dane GIOŚ (monitoring ptaków leśnych)

Przegląd aktów prawnych, wskazanych metodyk, obowiązującego formatu KPOZP

Opracowanie materiału stanowi bazę dla dalszych decyzji i prac metodycznych

Włączenie ekspertów zewnętrznych do prac nad metodyką wskaźników

| Dane i metodyka – stan prac

- **Źródła danych:** WISL (wieloletnie cykle), BDL, zobrażenia satelitarne; GIOŚ (ForBI), IOŚ-PIB (łączność – dane satelitarne)
- **Wartość bazowa** – pierwsza po 18.08.2024; gdy brak – najnowsza dostępna
- Trwa opracowanie szczegółowych podejść metodycznych dla poszczególnych wskaźników: martwe drewno stojące i leżące, struktura różnowiekowa, gatunki rodzime, różnorodność gatunków, łączność, węgiel
- **Analiza metodyczna → algorytmy liczenia danych → przeliczanie w czasie → reguły agregacji (10×10 km/NUTS2) → założenia wartości bazowych i docelowych (2030/2050) → zasady wyboru powierzchni do odbudowy (2030 – z mapą; 2050 – km²)**

| Przyjęte podejście metodyczne pozwoli na:

- Lepszą analizę długoterminowych trendów
- Identyfikację fluktuacji i anomalii, które mogą wpływać na interpretację danych
- Identyfikację obszarów o największym potencjale odbudowy lub wymagających interwencji
- Opracowanie metodyki predykcyjnej, czyli umożliwiającej prognozowanie zachowania wskaźników w perspektywie do 2050 roku

| Dotychczasowe ustalenia – ptaki leśne

- **Dane GIOŚ/MPPL** – cykliczne i ustandaryzowane dane, przekazywane również do GUS/OECD
- **Trend dodatni**, choć **tempo wzrostu maleje**
- Na obszarach dobrze zachowanych spodziewana raczej **stabilizacja** niż dalsze duże wzrosty
- Potrzeby: doprecyzowanie „**poziomu zadowalającego**”. Przygotowywana analiza wpływu zmian klimatu na wskaźnik, analiza różnic regionalnych i składu gatunkowego

| Wstępne ustalenia – pozostałe wskaźniki

- **Martwe drewno (stojące/leżące)** – trend wzrostowy w danych WISL/BDL, konieczna „korelacja” z bezpieczeństwem pożarowym i funkcją lasu przy ustalaniu poziomu docelowego
- **Odsetek gatunków rodzimych** – zgodnie z metodyką załącznika VI do Rozporządzenia NRL w LP zdiagnozowano poziom zadowalający (>50% pokrycia). Miejsca do wzrostu wskaźnika – grunty porolne, drzewostany sosnowe na niewłaściwych siedliskach

| Wstępne ustalenia – pozostałe wskaźniki

- **Łączność obszarów leśnych** – teledetekcja, prace nad bardziej ambitną metodyką, brak znaczących możliwości zwiększenia wartości przez lasy państwowe. Potencjał w sektorze lasów prywatnych, konieczny mechanizm zachęt w tym dopłat do utrzymywania naturalnych zalesień
- **Zasoby węgla organicznego** – możliwa duża zmienność wskaźnika niezależnie od podejmowanych działań i środków odbudowy, brak pełnego pokrycia danymi
- **Struktura różnowiekowa, różnorodność gatunków** – możliwe wyznaczenie wartości bazowych i monitorowanie na bazie BDL/WISL, brak barier dla niewielkiej tendencji wzrostowej

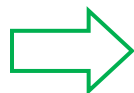

| Środki odbudowy – przykładowe podejścia

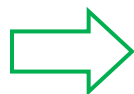
- **Martwe drewno:** pozostawianie zamierających drzew z uwzględnieniem ryzyka pożarowego
- **Struktura różnowiekowa:** przebudowa monokultur, promowanie odnowień naturalnych
- **Gatunki rodzime i różnorodność:** zwiększanie udziału gatunków rodzimych i domieszek
- **Łączność:** utrzymanie naturalnych zalesień, szczególny potencjał na gruntach lasów prywatnych
- **Węgiel:** zwiększenie ilości podsadzeń, ochrona obszarów mokradłowych, skuteczna ochrona przeciwpożarowa
- **Ptaki leśne:** utrzymanie mozaiki siedlisk

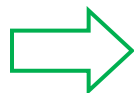
| Główne wyzwania i ryzyka

Metodyki: zbyt ogólne podejście metodyczne wg załącznika VI do Rozporządzenia NRL

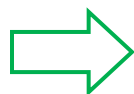
Wybór wskaźników: wszystkie siedem, a jeśli nie, to z którego zrezygnować

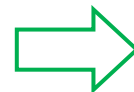
Pożary, a martwe drewno: matryca kompromisów, wzrasta wskaźnik wolumenu martwego drewna, a co za tym wzrasta ryzyko pożarowe

Dane dotyczące łączności: teledetekcja, metodyka oparta na nieprecyzyjnym mapowaniu, różne definicje lasu dla wskaźnika

Wskaźnik węgla organicznego: możliwe luki w danych, możliwa nagła zmienność wskaźnika

Zapewnienie finansowania działań z dedykowanego funduszu UE jako dodatkowego poza planem partnerstwa krajowego i regionalnego.

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

A

NARODOWY PROGRAM LEŚNY

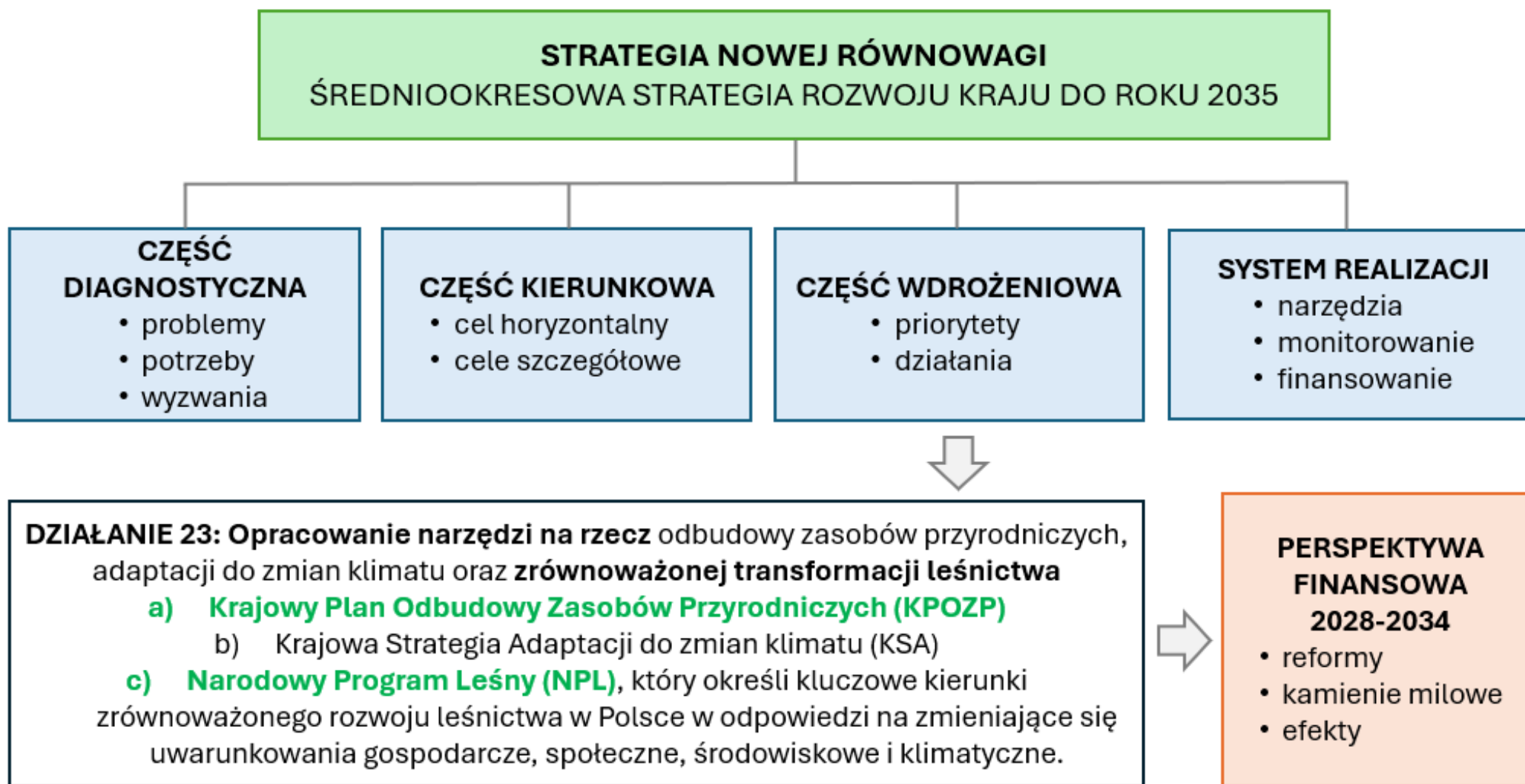

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

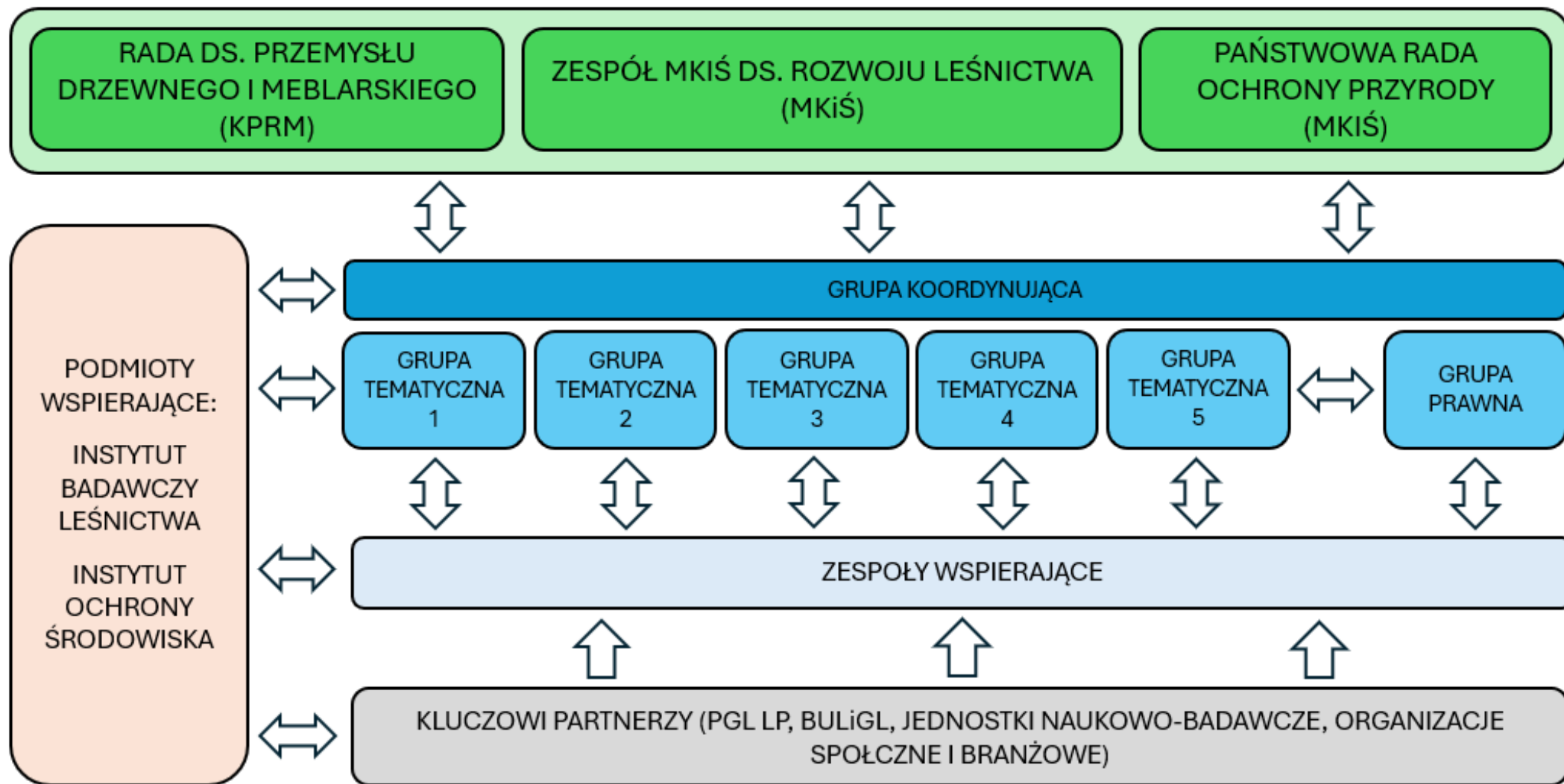
NARODOWY PROGRAM LEŚNY – KONTEKST STRATEGICZNY

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

NARODOWY PROGRAM LEŚNY – KONCEPCJA ORGANIZACYJNA

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

NARODOWY PROGRAM LEŚNY – PODZIAŁ NA GRUPY TEMATYCZNE

GRUPY TEMATYCZNE

**GRUPA
TEMATYCZNA 1:**
Klimat, adaptacja
i łagodzenie
zmian klimatu

**GRUPA
TEMATYCZNA 2:**
Ochrona lasów i
funkcje
ekosystemowe

**GRUPA
TEMATYCZNA 3:**
Zrównoważone
wykorzystanie
drewna i
ekonomika
leśnictwa

**GRUPA
TEMATYCZNA 4:**
Zarządzanie
lasami

**GRUPA
TEMATYCZNA 5:**
Badania, rozwój,
komunikacja i
kształcenie

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

LICZYMY NA DOBRĄ WSPÓŁPRACĘ

Magdalena Bukowska

*Dyrektor Departamentu Leśnictwa
i Łowiectwa, Ministerstwo Klimatu
i Środowiska*

